

כיצד ומדוע אני כותב שירה ?

לא טענתי מעולם כי ברור לי לחלוטין כיצד ומדוע אני כותב שירה: זה נראה לי כמו כישרון שעלול להינזק בקלות רבה על-ידי מודעות-עצמית, ותיאוריה פואטית אינה עוזרת במיוחד אם היא מעכבת את המשורר. אם אני מוכרח להעניק הסבר כלשהו, הייתי אומר שהדרך הטובה ביותר לתאר זאת, היא כתגובה היחידה האפשרית לסוג מסוים של חוויה, כתחושה שאתה היחיד שהבחין במשהו, במשהו יפה במיוחד או עצוב או משמעותי. אחר כך מופיעה תחושה של אחריות, אחריות לשימורו של הדבר יוצא הדופן באמצעות מכשיר לשוני שיעזור

פיליפ לארקין (1922-1985)

את אותה החוויה באנשים אחרים, כדי שגם הם יחוו *כמה יפה הדבר*, *כמה משמעותי*, *כמה עצוב*, וכך החוויה תשתמר. אין פירושו של הדבר שתמיד יהיה זה דבר פשוט או לא-אינטלקטואלי. אפשר שזה יהיה מורכב, כמו לתפוס את כל מהלכה של חברה כלשהי. אך התגובה היא אותה התגובה.

האם זה אומר שהשירה שלי אישית יתר-על-המידה, כלומר צרת-אופקים ורדודה? אין ספק שהשירים שאני כותב כרוכים באורח חיי ובסוג האדם שאני. אך איני חושב שזה הופך אותם לשטחיים; אני חושב שזה משפר אותם. אם אני נמנע מהפשטות כאלה המצויות בפוליטיקה וברת הרי שזה משום שהללו מעולם לא השפיעו עלי במידה ניכרת דיו כדי להיעשות לחלק מחיי האישיים, ובתוך כך לחדול מהיות דבר מה מופשט. אני מניח שסוג התגובה אותה אני מחפש אצל הקורא היא, "כן, אני יודע למה אתה

מתכוון, החיים הם ממש כך"; שקוראים יאמרו זאת לא רק עכשיו כי אם גם בעתיד, ולא רק באנגליה כי אם בכל מקום בעולם.

המשורר החי

כשאני מביט בשירי, איני יכול שלא לחוש כי הם אינם לגמרי מה שהיה עלי לכתוב לו ניתנה לי ההזדמנות. אינני מתכוון בכך, או אינני מתכוון רק לכך, שהיה עלי לכתוב הרבה יותר והרבה יותר טוב. באשר לזה אין כל ספק. אני מתכוון לכך שמשום שכתבתו של אדם תלויה במידה ניכרת באופיו ובסביבתו – או שהוא כותב עליהם או שהוא כותב כדי לברוח מהם – יוצא שבעיקרו של דבר איש אינו בוחר מה לכתוב כשם שאיש אינו בוחר את האופי שלו או את הסביבה שלו. למעלה מכך, איש אינו *אזכר* את מה שהוא כותב יותר משהוא אוהב את האופי שלו או את הסביבה שלו. מבקרים שעומדים למתוח ביקורת על משורר בשל סוג השירה שהוא כותב יכולים להניח שישנו סיכוי טוב שהוא יסכים איתם.

הצהרה

מורה הדרך היחיד של המשורר הוא כוח השיפוט שלו; אם זה פגום, אזי גם שירתו תהיה פגומה – ואף על פי כן מוטב לו לערוך את השיפוט בעצמו מאשר להקשיב לכל אדם אחר. באשר לסצנה העכשווית כל שאני יכול לומר הוא שלא נכתבים מספיק שירים על פי הרעיונות שלי, מצד שני אילו היו נכתבים היו לי פחות תמריצים לכתוב בעצמי.

הומור

אתה משתמש בהומור כדי לגרום לאנשים לצחוק. במקרה שלי, איני יודע האם הם אמנם צוחקים. הבעיה היא שזה גורם להם לחשוב שאתה לא מספיק רציני. וזה סיכון שאתה נוטל על עצמך.

שירה דבורה

אף על פי כן נותרת השאלה: האם שירה דבורה (spoken poetry) – שירים הנקראים בידי מחבריהם באופן שמאפשר לנו להאזין להם בלא הסחת דעת – היא דבר טוב? האם היא עדיפה על קריאה? אני עדין מתקשה להאמין שאכן כך. נכון, אתה אכן שומע את מוסיקת-הפה הגולמית של ההברות והעיצורים וכו', אולם רק קורא גרוע אינו מסוגל לדמיין זאת בכוחות עצמו. ההקראה מונעת אמנם דילוגים, אך במידה שווה היא מאפשרת למחשבתך לנדוד. ואם השיר אינו מוכר, כמה קשה יותר לתפוש אותו ללא הפיסוק שלו, צורת בתי השיר – ומבלי לדעת כמה רחוק אתה מן הסוף!

לארקין מאת דייוויד לוין

איני חושב על שירה או על סצנת השירה, רק על שירים בודדים שנכתבו בידי יחידים. הדבר, למיטב ידיעתי השטחית בלא ספק, מעורר את המחשבה כי הסממנים המעודדים ביותר של העשור האחרון היו השירים הטובים, ואילו הסממנים המייאשים ביותר וכו', היו השירים הרעים, ושאינך אלא מקווה שבעשור הבא יהיו יותר שירים טובים ופחות רעים.

מצב השירה

* הקטעים שלהלן תורגמו מאסופות המאמרים של לארקין:

- *Required Writing: Miscellaneous Pieces* (1983)

- *Further Requirements: Interviews, Broadcasts, Statement & Book Reviews* (1985)

(מאנגלית: יהודה ויזן)